

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

A kormány két évi működése.

A belügyminiszter kezdeményezésére létesült: a közigazgatási bíróság hatáskörének kibővítéséről, a hatásköri bíróság szervezéséről, és az ugynevezett Lex Szapáriana hatályon kívül helyezéséről szóló törvény. Ezeket méltán nevezik alkotmánybiztosítóknak; mert egyfelől az önkényuralmat korlátozzák, másfelől pedig az önkormányzati alapon álló közigazgatás fentartását biztosítják, amely tudvaleg erősen védőváruunk volt az abszolutizmussal való kísérletezés korszakában. Az állami és törvényhatósági alkalmazottak nyugdíjviszonyosságáról szóló törvény; a községi és körjegyzők és segédjegyzők fizetésének rendezése; a kivándorlás korlátozása és a visszavándorlás elősegítésére tett intézkedések; a határrendőrség fejlesztése és a csendőrség szaporítása, közegészségügyi téren egyebek között a tüdőbetegek szanatóriumának létesítése; a községi és körorvosok állami javadalmazásának előkészítése mind fontos és közhasznú reformok. Ezeket kívül azonban a befejezés stádiumába jutott a belügyi kormányzat legjelentősebb alkotása: a választási reform, mely alkotmányos életünket új alapokra fogja fektetni és történelmi emlékü záróköve lesz a Wekerle kormány működésének.

A földművelési miniszter rezortjából számtalan olyan alkotást sorolhatnánk fel, amelyek nagy szociálpolitikai jelentőséggel bírnak és a mezőgazdaság nagyarányú fejlesztésére irányulnak. Ha mégis mellőzzük ezeket az érdemes alkotásoknak felsorolását, az csupán azért történik, mivel Darányi Ignác földművelési miniszter munkássága, alig pár nappal ezelőtt az ő jubileuma alkalmából, az egész hazai sajtóban tüzetes és beható méltatásban részesült.

A pénzügyi kormányzat munkásságát rendkívül igénybe vette egyfelől az adóreform nagy művének előkészítése, amely adózási rendszerünket

korszerűen át fogja alakítani, másfelől pedig a kiegyezéssel kapcsolatos alkotások: az autonom vámtarifáról szóló törvény, az Ausztriával kötött vám és kereskedelmi szerződés; az államadóssági járadék megváltásának, továbbá az önálló jegybank jogának biztosítása, a magyar állam törvényeknek az osztrák járadék adó alól való mentesítése; a fogyasztási adók a só és dohány jövedék rendezése. Nagy horderejű még a II. o. kereseti adó-reformja, amely az arányosabb teherelosztás elvén alapszik, amennyiben a gyöngébbek terhét könnyíti.

Az igazságügyi miniszter működését dicséri az a jóakaratu buzgóság, melylyel a bírói és ügyészi szervezet kiépítése érdekében dolgozott; s a bírák és ügyészek fizetés-javítását kerestül vitte; 1300 bírót és ügyészt előléptetett és a jegyzői kar sorsát javította. Főlemlítendő még: a Kuria tehermentesítése; a büntető judikatura egyöntetőségének megővására; az ügyvédi vizsga visszasságának megszüntetésére vonatkozó intézkedések; az ügyvédi gyám és nyugdíj intézetről szóló javaslat; az erdélyi birtokrendezés; a polgári perrendtartás, valamint a végrehajtási törvény módosítása; a büntető novella; az uzsora törvény és a sajtóreform munkálatai.

A vallás és közoktatási kormányzat számtalan sikeres munkájából első helyen álljon itt a kath. kongrua-ügy rendezése, amennyiben a kormány és a főpapság között a régen várt meg egyezés végre létrejött s a dolog eljutott immár a végleges megoldás stádiumába. A protestáns egyházak is megkapják az évi három millió korona állami segínyt (az erdélyrészek külön 200 ezer koronát) s ez külön törvényben intézményszerűleg biztosítottatik.

A többi alkotások között tudvaleg ott szerepel a tanítók fizetésrendezése; az új elemi iskolai tanterv, amely nemzeti irányt ad a népoktatásnak; az állami iskolák nagyobb arányú szervezése, amely szintén a nemzeti irányt szolgálja; a gazdasági

népoktatás előkészítése; a középiskolai tanterv reformálása és a középiskolák tantervének módosítása; a tanfelügyelők számának szaporítása; a testi nevelés reformja; az iskolán kívüli oktatás felkarolása; vidéki kulturális gócpontok létesítése, közművelődési házak, muzeumok és könyvtárak felállítása; a felsőbb leányiskolák és polgári leányiskolák szaporítása; a kereskedelmi és ipari szakoktatás fejlesztése; 313 új állami iskola létesítése, 927 új állami tanítóval, stb.

A kereskedelmi miniszter óriási ügyköréből csak a következő nevezetesebb mozzanatokat, reformokat és kezdeményezéseket említjük föl:

A vasutasok, továbbá a postások fizetésrendezése; a vasutasok szolgálati pragmatikája; az iparfejlesztési törvény; számos tengerparti beruházás; a Duna-Tisza csatorna ügyének a kivitelre való előkészítése; a tisztességtelen verseny ellen, valamint a biztosítási ügy felügyeletéről és a borhamisítás megakadályozásáról szóló törvényjavaslat; a vámügyi tanács megalakítása; a külföldi levelezők szaporítása; a kiviteli kereskedelem fejlesztése érdekében ösztöndíjak létesítése.

Az iparfejlesztés érdekében tett intézkedések közül kiemeljük, hogy: 46 új gyár létesítése biztosított, amelyek 40 millió korona tőkével és 8000 munkással dolgoznak; biztosított 49 — már üzembe levő gyár kibővítése, 17 millió korona új tőkével és 5700 munkással; állami gépeket kapott 123 gyár; 49 új iparvállalat részesült állami kedvezményben s 62-nek a kedvezmény biztosított; 39 szövetkezet összesen 475 ezer korona támogatásban részesült; 540 kisiparos, 10 ipartestület és 14 egyesület kapott gépsegélyt; 28 háziipari vállalat, összesen 371 ezer korona segélyt, 127 önálló iparos és 49 különböző képzettségű ifju pedig ösztöndíjat kapott.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladeköt, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Árs Övegrákiat 4.— korona

Keresztényszociális népgyűlés Moholon. A moholi keresztényszociális egyesület vasárnap délután nyilvános népgyűlést rendez, melyen Román Nándor kerületi tít-kár és Vermes Gyula zentai egyesületi tít-kár fog szónokolni. A népgyűlés elé nagy érdeklődéssel néznek a moholiak.

Katholikus népszövetség. Monostorszegről írja tudósítók, hogy ott a katolikus népszövetség e hó 26-dikán, vasárnap tartja alakuló gyűlését. A lakosság körében az igazság híveinek szövetsége iránt nagy érdeklődés és lelkesedés nyilatkozott meg.

Jönnek a jezsuiták!!

(Folytatás.)

(km) Másik hibája annak a statisztikának, hogy a lakosság számarányának feltüntetése mellett figyelmen kívül hagyta a lakosság hajlandóságát gyermekeinek magasabb kiképzetése iránt. Es itt fájdalommal bár, de meg kell vallanunk, hogy e tekintetben a zsidóság vezet. A zsidó csak akkor nem taníttatja fiát (különösen városban), ha annak észbeli tehetsége ennek lehetőségét kizárja; szegénység, anyagi eszközök hiánya ott ebben nem gátolja, mert ha másképp nem, az a zsidó gyerek mindennap más családnál kap ételmezést, csak tudjon tanulni. Ellenben a keresztényeknél csak az intelligens elem gondol feltétlenül gyermeke magasabb kiképzetetésére, az iparos osztály már kevésbé, a földművelő és munkás nép pedig csak ritka esetben. Es e tekintetben alig van különbség katolikus vagy más vallású keresztény között. Innét van, hogy míg az izraeliták Szabadkának csak 3.61 százalékát teszik, 26.5 százalék zsidó lepi el a gimnáziumot, míg a katolikusok, kik Szabadkának 91.21 százalékát adják, csak 64.1 százalékkal vannak a gimnáziumba képviselve. (Ezen a gimnázistákra vonatkozó számadatok nem egészen pontosak, minthogy a vidékiek vallási tekintetben nincsenek külön felüntetve, de mert Szabadkán a vidékiek száma elenyészően csekély, elfogadom a B. H. számadatait, mint megközelítő adatokat.) Legalább én ennek tulajdonítom ezen reánk keresztényekre nézve megdöbbentő adatokat, és nem annak, hogy a szabadkai tanárokhoz nem járnak szívesen gimnáziumba a katolikusok, hanem legszívesebben a zsidók, azután a reformátusok stb, amint ez a B. H. tudós statisztikusa következtetési rendszerének volna folyománya, (aminek még talán a szabadkai tanárok sem nagyon örvendenének). — Es ezen feltevésem helyességét még a kalocsai főgimnázium statisztikai adatai is bizonyítják, mert míg Kalocsa lakosságának 93 százaléka katolikus és csak 4.4 százalék zsidó, addig még ott is csak 80.9 százalék kalocsai katolikus, (a vidékieket a százalék számításnál ki kellett hagynom) és 16.3 százalék kalocsai zsidó járt a gimnáziumba. Ugyancsak az e pontban felhozott okok magyarázzák meg azt is, hogy miért jár sokkal kevesebb református a kalocsai gimnáziumba, mint a szabadkaiba. Kalocsa 163 reformátusa ugyanis leginkább a földművelő osztályhoz tartozik, míg Szabadka 785 reformátusa az állami hivatalnokok, vasuti alkalmazottak és iparosokból kerül ki. Nagyon természetes tehát, ha ezek nyolcszor annyi anyagot szolgáltatnak a gimnáziumnak, mint a kalocsaiak.

Hanem egy „erkölcsi tanulságot“ levonni ebből, nem fog ártani. Azt t. i., hogy törekedjünk arra, hogy ne legyen természetes dolog az a valójában anomália, hogy a katolikus lakosságnak számarányánál kevesebb százalék katolikus fiu jár iskolába, még katolikus gimnáziumban is, míg a zsidó gyerekek még tisztán katolikus gimnáziumban (mint Kalocsán) is megőngyszerezik a lakosság számarányát, községi iskolában pedig (mint Szabadkán) megnyolcszorozzák. Ezen nem az által kell segíteni, hogy a zsidót ne eresszék be a gimnáziumba, hanem azáltal, hogy utánozzuk őket. A földművelő és munkásnép fiai között sokan vannak, kik észbeli tehetségükkel fogva sokkal jobban megérdemelnék a tanítást, mint sok zsidó

tanuló, s mégis ezek paragon maradnak. Utánozzuk tehát a zsidókat, s ha a mi intelligens elemünk nem is mértani csak számtani haladványokban fog növekedni, nem fog 91.21 százalék katolikus nyakán ülni 3.61 százalék zsidó.

Harmadik hibája a B. H. tudós statisztikusának, hogy elfeledte megemlíteni, hogy Szabadkán városi gimnázium van, melybe a város rendelkezéséhez képest első sorban szabadkaikak veendőik fel, s csak amennyiben fölös hely van vidékiek, míg Kalocsán érseki, tehát tisztán kath. vagyomból föntartott gimnázium, melynek talán szintén szabad némi kikötéseket életbe léptetni a felvételre vonatkozólag, még akkor is, ha ezen kikötések esetleg arra vonatkoznának, hogy első sorban katolikusok veendőik fel az intézetbe. Es így, ha nem volna megmagyarázható abból a körülményből, hogy a zsidók számarányuk növekedésével mértani haladványban hódítanak tért maguknak, hogy Szabadkán 26.5 zsidó lepi el a gimnáziumot míg a kalocsai zsidók csak 16.3 százalékkal szerencseltetik a jezsuitákat, — legalább magyarázza meg önönmagának a B. H. tudós statisztikusa (aki remélhetőleg tud a mértani haladványokról és így érti szavaimat) abból, hogy a kalocsai gimnázium tisztán katolikus gimnázium és pedig nem csak jellegileg, hanem anyagilag is, és így nem volna köztelen egy fél zsidót sem befogadni, nem hogy tizenhétet. S ha ennek dacára a jezsuiták felveszik a zsidókat, hogy ne legyenek kénytelenek szüleik másfelé költekezni, s ha a zsidó hírlapirodalom minden piszkolódása dacára zsidó növendékeket is épügy mint a többieket szigorral párosult szeretettel vezetik a tudományok csarnokába, (a mult évi értesítő hetedik osztályáról is látom, hogy három izraelita közül egy mindenből jeles, egy latinból jó a többiből jeles, és egy görögből és németből jó, a többiből jeles osztályzatot nyert.) valóban nem csodálom, hogy ezek mint érett emberek a legnagyobb elismeréssel és dicsérrel emlékeznek meg volt tanáraikról, a jezsuitákról. Három izraelita osztálytársam közül husz éves találkozásunk alkalmával ketten jelentek meg, hogy hálájukat régi tanáraik iránt lerojják; s ezek közül az egyik (a másikra nem hivatkozom, mert időközben megkeresztelkedett): dr. Freund Manó budapesti ügyvéd azt mondta, hogy ha száz fia volna, mind aszázat a jezsuitáknál neveltetné, mert egyedül nekik köszönheti, hogy komolyan munkához látott s magának oly előkelő pozíciót kivívhatott, minővel jelenleg rendelkezik.

Elő ember, nem olyan messze lakik, a cimtárból még lakását is megtudhatja aki meg akarná kérdezni, igaz-e hogy így nyilatkozott, s én bizton tudom, hogy bárki előtt is megismételné nyilatkozatát, mert ez szilárd jellemű férfiú, olyan, aminőket a jezsuiták nevelnek. Es ez azt hiszem fényesebb bizonyíték arra nézve, szívesen járnak-e a másvallásúak a jezsuitákhoz gimnáziumba, mint a B. H. tudós statisztikusának akár-mennyi szemfényvesztő statisztikája.

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** A 30-iki városi közgyűlés tárgysorozatából kiemeljük a következőket: Belügyminiszteri leirat a polg. fiu és a belterületi népiskolai szolgák személyi és szolgálati viszonyairól szóló szabályzat jóváhagyása tárgyában. Belügyminiszteri körrendelet a városi tisztviselői állásoknak a pénzintézetek igazgatósági avagy felügyelő bizottsági tagsági állásával való összeférhetősége tárgyában. A kereskedelmi miniszter leirata az 1904-1906 évi utadó számadások jóváhagyása tárgyában. Pénzügyminiszteri körrendelet a felszólamlási bizottság tagjainak megválasztása tárgyában. Az árverező bizottság jelentése a Felső-Tompa (zsiroskúti) 77 lánca 1702. nsz.-öl földnek eladásáról. A főgimnáziumi matematikai fizikai h. tanári állás betöltése. A polgármester előterjesztése az árvaszéki elnök kijelölése iránt. Tanács javaslata a Szabadka-Gombos-Palánka h. érdekű vasut igazgatóságához tagok kijelölése tárgyában. A városi zeneiskola

szabályzatának módosítása. A városi legelő rendtartási szabályrendelet módosítása. Nagy Ferenc ajánlata az építendő új városházában üzlethelyiség bérleése iránt. Schwáb József ajánlata ugyanaz iránt. Udvari András ajánlata ugyanaz iránt. Wagner és Boholy cég felebbezése az ideiglenes árucarnok helypénzének megállapítása tárgyában hozott tanácsi határozat ellen. Tauszig Vilmos cég fellebbezése hasonló ügyben. Tanács javaslata Acél Henrik festőművész ajánlatára a régi városháza épületnek festményen való megörökítése iránt. Az V. körü új óvoda bérletének meghosszabbítása. Tanács javaslata az V. körü új óvodába egy óvói állás szervezése tárgyában. Mándics Mihály és társai felebbezése az államsegély folyósítása tárgyában hozott tanácsi intézkedés ellen. Osv. Osztrogonatz Jánosné sz. Varga Mária özvegyi ellátásának megállapítása. Pertics Jakab nyug. vámpénztárnok nyugdíjának helyesbitése. Osztrogonacz Antal színházi felügyelő felebbezése a fizetésének rendezése tárgyában hozott tanácsi határozat ellen. Tanács javaslata a javadalmi személyzet jutalékának megállapítása tárgyában. A városi hivatalszolgák és kézbesítők kérvénye drágasági pótlék megadása iránt. Juhász Boldizsár ludasi lakos ajánlata iskolatelek vétel tárgyában. Mamusich Benedek főgimnáziumi tanár kérvénye szabadság iránt. Létmányi Miklós házipénzt. ellenőr kérvénye 3 havi, Vujkovits L. Boldizsár számvizsgáló kérvénye 3 havi, Vojnics Gy. Gábor rendőr kérvénye 3 havi szabadság iránt.

— **Tornafelügyelő Szabadkán.** Dr. Ottó József, országos tornafelügyelő ma Szabadkára érkezett, hogy a főgimnázium tornatanítását felülvizsgálja. A felügyelő jelenlétével holnap, pénteken délelőtt és délután is tanári értekezlet lesz.

— **Házi-ipar kiállítás Zomborban.** A Bácsbodrog vármegyei háziipar-kiállításra a bejelentési határidő letelt s olyan nagy a jelentkezők száma és oly nagy a bejelentett anyag, hogy a kiállítás sikere biztosítottnak tekinthető. A szorosán vett háziipart méltóan fogja képviselni a megyében lévő huszonegy háziipari szövetséget, mely mind a legszebb, a londoni magyar kiállításra küldött tárgyainak másait fogja kiállítani. Külön gyűjteményben fognak szerepelni a híres sztapári csilimek, a szerb népipari termékek és a sokacnép készítményei. A megye városai, Baja, Szabadka, Újvidék, Zenta, Zombor külön gyűjteményekkel fognak szerepelni. Mükedvelők is nagy számban vesznek részt a kiállításban s a legművészebb kivitelű iparművészeti tárgyakat jelentettek be, a melynek beküldési határideje május 1-je. A kiállítás tisztán bacsbodrog megyei, más megyebeli kiállításra igényt nem is tarthatnak. A kiállítás megnyitása f. év május 10-én lesz.

— **A Kossuth-asztaltársaság** választmánya tegnap este Nojcsék Géza elnöklete alatt ülést tartott, melyen a május hó 30-án rendezendő majális előkészítő munkálatait beszélték meg. A rendező bizottság a jövő héten tart ülést. A Kossuth-asztaltársaság tagjainak ez uton is tudomására hozza az elnökség, hogy a társaság ismerkedési estélyét és tekepályája megnyitását folyó hó 25-én, szombaton tartja meg. Felkértnek a tagok, hogy minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

— **Esküvő.** Trenka László, szolgabíró, házasságra lépett Zsablyán Boromisza Istvánné, postamesternő leányával, Rózsikával.

— **Új postamesternő.** A bacsborsódi postamesteri állásra Koósz Irén, sődsi kir. postamesternő helyezettett át.

— **A szabadkai temetkezési egyesület** a délvidéki közgazdasági bank helyiségében, folyó hó 26-dikán d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: A választmány jelentése a lefolyt évről. — A zárszámadások előterjesztése. — A számvizsgáló-bizottság jelentése. — A választmány, a számvizsgáló-bizottság és a tisztviselők részére a felmentvény megadása. — A választmány előterjesztése az egyesület tisztviselőinek díjazása iránt. — Esetleges indítványok.

— **Rendezik az utakat.** Az állami beruházások, hitel útján kiépítendő szegedi újvidéki törvényhatósági közutak szakaszainak a helyszínen való bejárása 1908. május hó 12-én délelőtt 9 órakor fog eszközöltetni Petraczki Ferenc műszaki tanácsos van kiküldve az utak rendezésének hivatalos megállapítására. A zentai utzakokon helyszíni kiszállás 1908. május hó 1-én a magyarkanisai utzakokon pedig 13-án fog megtörténni.

— **Senki sem köteles anyósával lakni.** A Jogtudományi Közlöny írja. Egy polgári bíróság kimondotta, hogy a házastárs elhagyása nem bontó ok, csakis akkor, ha az elhagyott félle szemben jogtalannak mutatkozik, vagyis tisztán a házasságból eredő köteleességek megszegésének szándékából ered. Alpörös nő azért hagyta el a családi tűzhelyet, mert nem akart együttélni anyósával, de kijelentette, hogy kész a házassági életközösséget folytatni, mihelyt férje külön lakást vesz föl, ez az eljárása nem jogtalan és így nem bontó ok. — Vagyis a bíróságok azon állásponton vannak, hogy a házastárs anyósokról szóló adomáknak van valami alapjuk.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: Hugysavas diathesis, köszvény-, cukorbetegség-, gyomor-, vese- és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan!

:: Bővebb felvilágosítással szolgál a ::
Központi iroda: Budapest, V., Lipót-körút 29. sz.

Kapható Rukovina Nándor, Farkas J. és Sztojkovics utódai urak fűszerkereskedéseikben. 50-12

A bajai milliós főnyeremény.

Tegnap a késő délutáni órákban kezdtek meg a második vádlott, Prigly Károlynak kihallgatását.

Prigly, aki szintén nem érzi magát bűnösnek, elmondja, hogy egy alkalommal Wagner felszólította őt, menjenek Eckerthez, megnézni részletét, mely tévesen van kiállítva. Ő szívesen tett eleget a felszólításnak, annál is inkább, mert mindkettőnek rokona. Eckertnél megnézte Wagner a részletet, s azután visszaadta.

Vagy néhány nap után a bankba Eckertné ismét behozta a részletet. Először ő hozzá jött Eckertné, de amint Wagner megpillantotta, elősielt s elvette a részletet, melyet tőle távolabb összehasonlított a könyvekkel. Eközben ő, Prigly Bekénével beszélgetett. Hogy Wagner valamit irt volna a részletre, vagy törölt volna róla valamit, azt nem látta. Wagner később, megmagyarázva a tévedést, visszaadta a részletet.

Azt, mintha ő, Prigly, azért beszélt volna Bekénével, hogy ennek figyelmét elterelje Wagnerről, határozottan tagadja. Azt, hogy a főnyereményről a bank nem szerzett azonnal tudomást, nem csodálja. Ez érthető gondatlanság a nagy elfoglaltság közepette.

Egyebekben azt vallja, hogy Wagner vallomása a valóságnak megfelel.

Az elhaltak vallomása.

Ma délelőtt a meghalt bankdirektor Schön Antal vallomását olvasták föl, aki a hamisításról semmit sem tud. Meránból hazajövet bizta meg Wagnert, nézze meg, hogy a bank tulajdonát képező 200 sorsjegy közül nem nyert-e valamelyik. Ekkor tudta meg a milliós nyereményt. Elmondja még a 702 és 703 szelvényeknél történt hibát.

Ezután a bank igazgatóságának üléséről felvett jegyzőkönyveket olvassák föl.

Ezek a nyeremény hovatartozásáról, Wagnernek a hírlapi támadások miatti nehezteléséről, s azon kérelemről szólnak, hogy a könyvek vizsgálattassanak felül.

Ezután Ledicky Ipoly, elhalt czisztercita tanár vallomása olvastattat föl, aki Priglyt egy ebédnél arra figyelmeztette, hogy a milliót a bank nyerte meg.

Eckert Antal vallomása.

Az első tanu Laforsch János volt aki, előtt Eckert nyilatkozott ugyan, hogy a sorsjegyet ő nyerte meg, de hozzá tette azt is, hogy a nyereményről le kell mondania.

Ezután Eckert Antalt hallgatták ki, aki január végén Budapestről hazaérkezve tudta meg nejétől, hogy Wagner és Prigly nála jártak, s a részletet megnézték. Ekkor tudta meg azt is, hogy a felesége a bankban is járt. Később Alföldi figyelmeztette, hogy a letétbe való konvertálás nem tiszta dolog. A fivére határozottan emlékezett arra, hogy Eckert sorsjegyén 40-es szám volt. Dr. Valentin a Schön-család nevében 10.000 koronát ígért neki hallgatásáért.

Felolvastattat az Eckerthez intézett levél, melyben a bank elismeri, hogy a 41-es számú sorsjegy letétbe alakítottatott át, s ezért Eckert 260 koronát vett föl.

Ezután Eckert Antalét s a többi tanut hallgatták ki.

Letartóztatott gyümölcskereskedő.

Tonkovics Béla, szabadkai esődbe került gyümölcskereskedőt az ügyészség ma letartóztatta csalárd bukás miatt.

Tonkovics még március hónapban Rudin Rossin és Segre fiunei és A. Bartoli és Feneli triezsi kereskedőktől tizezer korona értékben árut vásárolt. Az árut nyomban eladta, de sem e két cégnek, sem a többi hitelezőinek nem fizetett.

A két említett cég erre esődöt kért Tonkovics Béla ellen. A esőd eljárás folyamán megindított vizsgálat közben a bukott kereskedő beismerte, hogy március óta körülbelül 14.000 korona adóságot csinált, de vagyona egyetlen fillérvnyi sincs.

Ezen körülmény indította a királyi ügyészséget arra, hogy Tonkovicsot csalárd bukás miatt letartóztatta.

Az alkohol és bűnös szerelem áldozata.

A husvéti szent ünnepek rémes szenzációs gyilkossággal végződtek Zomborban. Az alkohol és bűnös szerelem voltak rugói a rémes drámának.

A rémeset a következőleg folyt le. Berlekovics Bárá, a meggyilkolt asszony, az utcán ült a háza előtt. A második szomszédházban nem messze tőle lakik Lázár Péter Illés két nagy fiával és családjával. Ennek a fiai a tettesek. Toma ittason jött haza a városból. A tettes fiúnak anyja szintén kiűn ült a ház előtt. A két szomszéd asszony között valami szövíta támadt. Lázár Péter Illés, a tettes fiuk atyja, Berlekovicsnéval anyjuk szemelátára enyelegni kezdett. Ezt látván az ittas 24 éves Lázár Toma, oda ment a beszélgető apa és szeretőhöz, mire Berlekovics Bárá a részeg Tomát arcul ütötte ez meg az asszonyt meglökte. Ezt látta a szintén az utcán ülő fiuk anyja, s bekiáltott a másik fiáért Józsefért, mire ez kifutott és odarohant, ahol Toma fivére a szerető, és az apa állott a szomszéd ház előtt.

Eközben a később oly tragikus módon meggyilkolt asszony káromolni kezdte Lázár Tomát, és bekiáltott a szobában ülő férjének Berlekovics Mátyásnak, hogy hozza ki a szekercét. Berlekovics Mátyás egyik kezében a szekercével, a másikban pedig egy kőművesek által használni szokot felbontó vasruddal. Eközben Lázár József az asszonyt megragadta s földhöz vágta, azután hazafutott s egy vastag, nagy fabotot hozott, az asszony meg berohant lakásába s egy vaspiszkafát hozott ki, s Józsefet balkarján megütötte. A legény indulatba jött s a kezében

levő megyafabotot Berlekovics Mátyást, a szerető asszony férjét háromszor fejbe vágta. Berlekovicsot a vér rőktön elborította. A fiuk apja mindezt tétlenül nézte. Toma látván, hogy úgy ő mint József testvére életveszélyben forognak, bicskát rántott elő és avval Berlekovics Bárárt nyakonszurta. A kés az ütőereket metszette át. Berlekovics Mátyás és felesége nagy nehezen bevászorogtak a lakásba, a két testvér eltűnt. Anyjuk pedig az egész rémes esetet jajveszékelve nézte végig.

Az öreg Lázár hazament, 500 koronát zsebre vágott s megszökött, állítólag Szarajevóba ment, Berlekovics Mátyásné öt pernyi kintlódás után meghalt.

A két gyilkos fiu önként jelentkezett, egyik az ügyészségnél. Az egész rémes eset egy bűnös szerelemnek kifolyása volt. A meggyilkolt asszony hosszú éveken át az öreg Lázárral szerelmi viszonyt folytatott.

Ne köhögj!! Igen ám, de musszaj. Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett utifü kivonatot, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmakaosabb eseteknél is. Az Illés-féle utikivonattól három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára fűvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **IFJ. ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltetnek. 325-7

SZINHÁZ.

* **Soyer Ilona betegsége.** Soyer Ilona közbe jött betegsége miatt Szabadkán nem bírt a magára vállalt kötelezettségnek eleget tenni. Helyette ma a nemzeti színház hírneves művésznője, Márkus Emilia lépett fel a „Folt, amely tisztít“ című színműben. Holnap pénteken a Vigszínház két művésze Gót Sándor és Kertész Ella lépnek föl a „Tolvaj“ című bohózatban.

Az előkelő világ legkedveltebb és legszebb imakönyve.

HOCK JÁNOS IMAKÖNYVE

vászon-, bőr-, bársony-, plüshe-, utánzott

• • és valódi elefántesont kötésben. • •

Kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtéren, a Szentháromsággal szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körmöczy Ernő.

110

A bazár megnyitása napján Donna Micaela jókor reggel kisietett a klastromba.

— Gandolfo, — szólította meg az ifjút, — eredj, kopogtass be rabodnál s kérdezd meg tőle, volna e kedve ünnepélyűn köz résztvenni?

Gandolfo csakhamar meghozta a választ. „Hálás örömmel fogadja a meghívást, Donna Micaela s okvetlenül megjelenik.“

Donna Micaellát nagyon meglepte ez üzenet, mert nem is álmodta, hogy az ki mer mozdulni a szobából. Ő maga is merő udvarias figyelemből hívta meg. Hirtelen halk zörejt hallott a feje fölött. Ő lent állt az udvaron, s amott fent egy ablakszárnyat nyitottak ki.

Donna Micaella feltekintett s egy középkori, kellemes külsejű férfiut pillantott meg, ki ott az ablaknál állt, s merően nézte egy darabig.

— Ő az, Donna Micaela, — sugta feleje Gandolfo.

S Micaela mondhatatlan boldognak érezte magát. Ugy érezte, hogy ő megsza-

badította, megmentette ezt az embert. De még egyebet is érzett. Köznapi ember meg sem is értené. Hisz ő egész áldott nap telpelődve járt-kelt ide s tova, s azon törte fejét, mikép csinósítsa fel magát. Akár csak Gaetanora várt volna.

Csakhogy az ő boldog ábrázatának is hamarosan vége szakadt. Epen aznap egyik kellemetlenség a másikat érte nála.

Elsőbb is az öreg aetnabeli haramia, Falco Falcone levelét kézbesítették neki:

„Kedves barátnóm Donna Micaela!

Mivelhogy azt hallottam, hogy te az Aetnamentén vasutvonalat akarsz építeni, jó előre figyelmeztetek, hogy ezt semmi képen sem fogom megengedni. Ne is pazarold a fáradságot s pénzedet hiába.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Kíváncsi. Szabadka. Nem érdemel nyomdafestéket. Annyit azonban már konstatálhatunk, hogy ez alkalommal sokak szeméi megnyitak s ezt nem mi bánjuk meg. Egyébként kettőzött buzgósággal fogjon hozzá az ígért új fajta propogandához.

Szőlőoltványokat

szállít, faj-tisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

— Medgyes 46. sz. (Nagyküküllő megye). —

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett **elismerő levelek**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.**

126-47-43

Fényképezési műterem áthelyezés.

A legmodernebb fényképező műterem

Piétsch Ferenc

uj műterme a Czorda Bódogh- és Kossuth-utcák sarkán, a Merkur-Bank szomszédságában, saját ház. — A Dominus-féle házban (Kossuth-utca) volt alkalmatlan műtermet, a legjobb s művészi fényképezéshez szükséges világitással bíró **műteremmel** cseréltem föl annak a tudatában, hogy végre Szabadkán e téren is tökéleteset kell elérni s nyújtani. A műterem sötét megvilágítása helyett **verőfényes megvilágításban** készülnek új műtermekben a képek. E megvilágítás az arcnak élénkebb kifejezést, az idomoknak teljességet, a képnek művészi kivitelét biztosít. — Új műtermem, melyet nagy befektetéssel építettem saját házamban, a réginél nem esik messzebb, az utca kényelmesebb, mert nem kell udvaron végig barangolni. E házban csak a műterem van, kíváncsi tekintetek nem alkalmatlanok. — Bár eddig is élveztem a n. é. közönség becses pártfogását, új műtermem megnyitása alkalmával, utalva e műterem egyedül álló előnyeire, a pártfogást tisztelettel kérem. Új műtermem már ma megnyitott a Czorda Bódogh-utcai saját házamban.

Piétsch Ferenc új, művésziesen tökéletes fényképező műterme Czorda Bódogh- és Kossuth-utcák sarkán, a Merkur-Bank szomszédságában, saját ház. — Kirakat az egész utcában egészen a műteremig. 364-73-7

Üzlet megnagyobbítás.

Van szerencsém értesíteni az érdeklődő vevő- és gazdaközönseget, hogy

szijgyártó-üzletemet

365-12-4

megnagyobbítottam s állandó **nagy raktárt tartok** minden fajta **koecizó és nyerges lószerszámokból** úgy, hogy **100 ló minden pillanatban felszerelhető.**

Megrendelések gyors és juttányos áron a **legjobb anyagból** készülnek el.

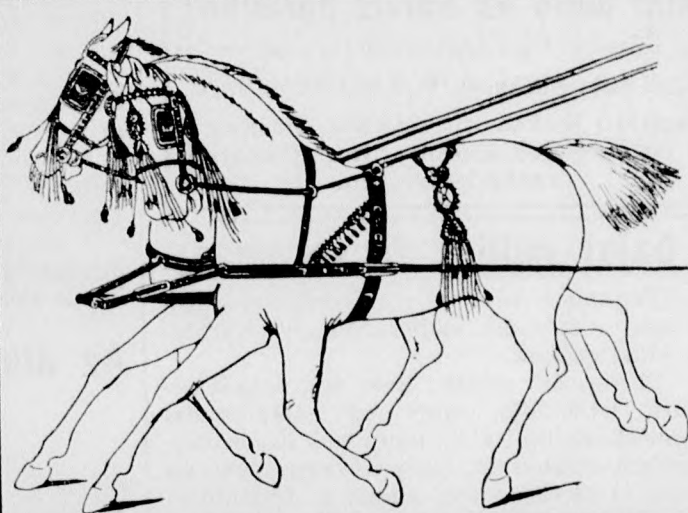
Bármily nálam rendelt áruért több évi **jótállást** vállalom.

☛ Kívánatra képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik. ☛

Tisztelettel

Andrássy György

Teréz-tér 83., saját ház.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgöncim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és diszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Kerámít és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

:- szemben. :-

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-80-20

VAKOLATI KŐPOR.